

A bol to prvý deň / prvého mesiaca / prvého roka / prvého času / pre primáta, / keď sa vzpriamili na rovine / a pozrel sa vyzývavo do slnka.

ČÍTANIE NA LETO ► C. Domínguez Luis

Nikto presne nevie, kam smeruje Európa, ale verím v tie kultúrne sily, ktoré tu pôsobia tisícročia a spájajú nás; tým, čo vytvorili vo vede, kultúre a spoločnosti, sú ešte vždy, neustále, veľmi príťažlivé i podnetné pre ostatný svet.

AKORD ► M. Haugová

Počíta sa len to, čo má politickú visačku alebo aký-taký finančný podvok; iný, farebnejší život ako keby ani neexistoval...

EDITORIÁL ► S. Chrobáková Repar

Z pohľadu amerického sebaurčenia a kapitalizmu, kde víťaz berie všetko: čo vlastne podnecuje mileniánov, aby nosili rúška a udržiavali bezpečný fyzický odstup? A z hľadiska spoločenskej spravodlivosti a beztriedneho socializmu: prečo chrániť generáciu, ktorá núti mileniánov žiť na dlh?

V ZÁBERE ► E. Steiner

Bežným pomenovaním psychosomatického chrobáka je „úzkosť“.

PRÓZA ► M. Lacko

Slovenská „poetická scéna“ odzrkadľuje to, čo sa stalo aj v Británii – za vitalitu britskej poézie sú zodpovedné vydavateľstvá mimo Londýna.

BESEDA ► J. Sutherland-Smith

Svoju knihu tajomstiev mala roztvorenú: // adresár metafor / v prísnom abecednom poradí, / recepty na guláš rytmov, / diár na usporiadanie duše

POÉZIA ► J. Sutherland-Smith

(M)etafyzika je podľa I. Kanta „poznatie najvyššej bytosti a budúceho sveta“, a tá bytosť je neviditeľná, dokonca ju nemožno ani zaznamenať zmyslami, takže sa správa ako dačo, čoho naskrze niet.

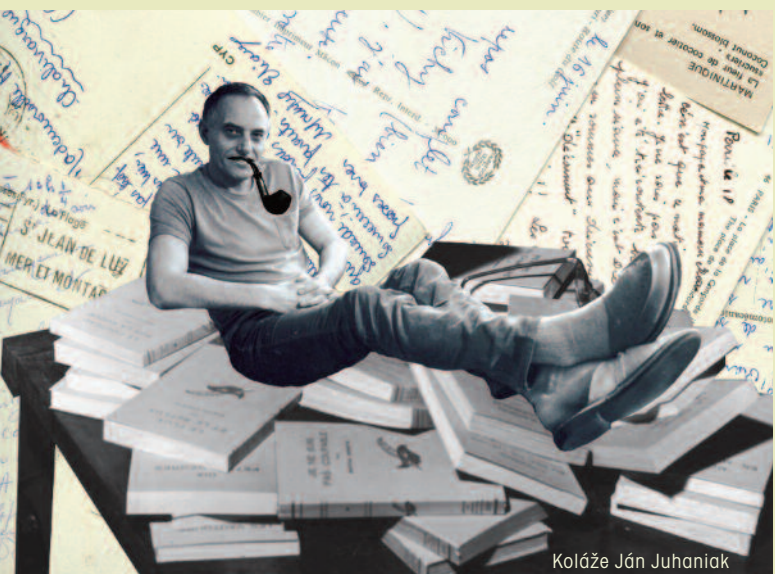
ESEJ ► V. Hronec

Aj v geometrii existujú veci, ktoré nemožno vyjadriť, ale sa dajú iba ukázať. Prekvapujúce je, že hranica, oddeľujúca to, čo sa dá povedať, od toho, čo sa dá iba ukázať, sa v priebehu dejín geometrie posúva.

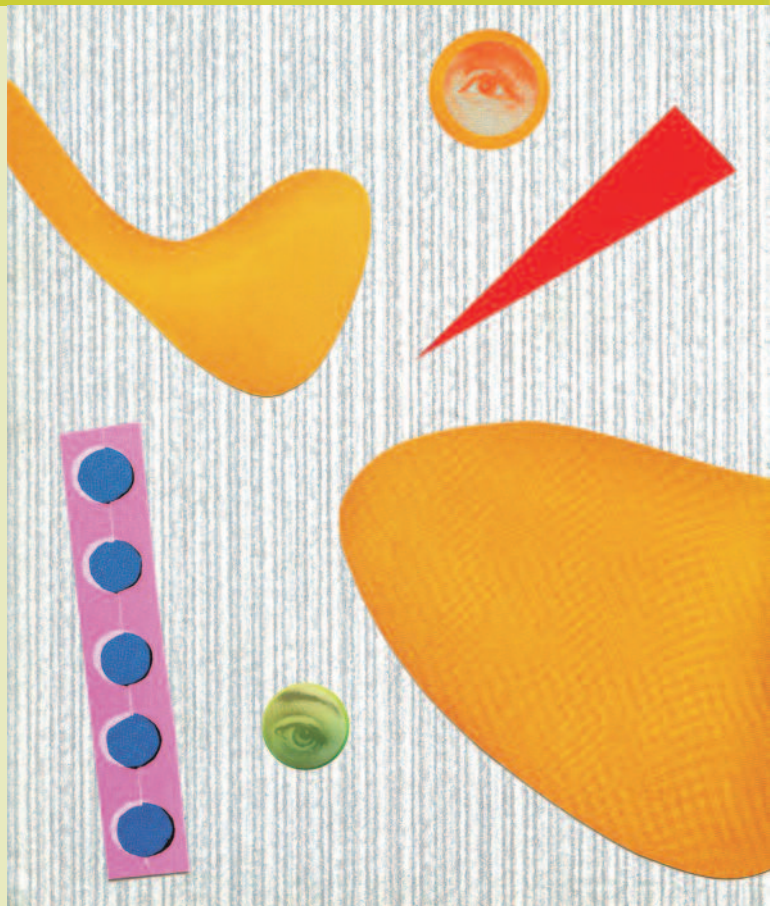
BESEDA ► L. Kvasz

Porevoluční literárni kritika nepříjemně a ve shodě opakuje zaklínadlo, že jde pro české čtenáře nejen o neznámého autora, ale, co víc, o zjevení, jehož texty nelze v našich domácích poměrech kontextualizovat.

SPOMÍNANIE (P. Vilikovský) ► J. Pátková

Koláže Ján Juhaniak

Rekontextualizácia je tu teda v centre tvorivého procesu: podstatou autorovho vkladu je po prvé selekcia pretextu z množstva textov cirkulujúcich ako v kultúrnej, tak aj v úžitkovej sfére, a po druhé jeho vsadenie do nového kontextu, ktorý autor sám zároveň dotvára.

ŠTÚDIA ► P. Miskovics

Netreba mi zazlievať prirovnanie Slovenska k malej dedinke; v porovnaní s dejinami iných národov je azda najrázovitejšou osobitosťou slovenských dejín to, že na Slovensku sa každý s každým, aj spomedzi jeho dejateľov, osobne poznal, družil, hoci aj vadil či nenávidel.

SYMPOSION ► M. Rodan

Na Slovensku je to naozaj tak. Rozhodujúce je, kto koho pozná, s kým je zošvagrený, s kým sedel v lavici. Oslovujeme sa Lajko, Šaňo, tykáme si po prvom poldeci. Aj tak sa rodia dejiny.

SYMPOSION ► S. Lavrík

Azda k najznámejším autorom, svedčiacim proti bývalému režimu, patria R. Dobiáš, A. Marenčin, J. Vanovič, J. Rozner, Žo Langerová, K. Földvári, H. Volanská a mnohí ďalší. S touto reprezentatívnou vzorkou autorov súvisí iba zlomok textov či autobiografických výpovedí, ktoré narúšajú obraz dobovej reality.

SYMPOSION ► L. Smiešková

(V) Košičiach ktosi opakovane hrdinsky strháva komunistické symboly z Pamätníka vojakov Sovietskej armády. No ak ide o politický čin, tak nielenže stavia históriu na hlavu, ale uplatňuje aj princíp kolektívnej viny a hriechy synov prenáša na otcov.

PERIFÉRIA? ► M. Makara

Je to trošku mágia, trošku „šmé“, trošku podvod.

BONUS ► J. Štrasser

byť beštiou prílivu a odlivu / v blaženej samote

ČÍTANIE NA LETO ► S. Rodríguez